

Scrisoare de intenție

Subsemnatul, Cristian-Dan Preda, profesor de știință politică și decan al facultății de profil din cadrul Universității din București, declar că doresc să ocup poziția de președinte al Autorității Electorale Permanente.

Autor al mai multor studii electorale:

Am abordat chestiunea amenajării sistemului electoral românesc în mai multe cărți și articole publicate în ultimele două decenii atât în țară, cât și în străinătate.

În volume precum *România postcomunistă și România interbelică* (Meridiane, 2002) și *Rumâni fericiți. vot și putere de la 1831 până în prezent* (Polirom, 2011), am analizat amenajarea sistemului legal care a permis organizarea de scrutine din prima parte a secolului al XIX-lea până astăzi și influența sistemelor electorale asupra sistemului de partide.

Am dezvoltat cercetarea referitoare la perioada postcomunistă în studiile *Democratizzazione in Romania. Regime, partiti e sistema di partiti* (împreună cu Sorina Soare, Aracne, 2012) și *25 de ani și câteva sute de partide* (Baroque, 2015).

În cărțile *De ce ațipesc parlamentarii și alte întrebări pestrițe despre politica românească* (Humanitas, 2020) și *Tiranul cu nas mare și cu suflet foarte mic. Lirică politică, sloganuri electorale și versificații satirice de campanie de la 1834 până în zilele noastre* (Polirom, 2020) am reconstituit cultura politică dezvoltată de vot în societatea românească.

Experiență de teren în observarea și evaluarea alegerilor

Am avut, pe de altă parte, șansa de a valorifica pregătirea mea academică despre sisteme de vot pe teren. Adevărul e că orice politolog visează să participe la o misiune de observare electorală. Am participat la mai multe, pe trei continente: Europa, Africa și Asia:

a. Am fost șeful misiunilor Uniunii Europene de observare a alegerilor în 4 țări: lady Catherine Ashton, Înalta Reprezentantă pentru Politică Externă a Uniunii Europene, mi-a încredințat conducerea misiunii UE de observare a alegerilor prezidențiale din Coasta de Fildeș din 2010 și a misiunii UE pentru alegerile legislative din Guineea din 2013. Succesarea ei, Federica Mogherini m-a numit în fruntea misiunii UE care a observat scrutinul parlamentar din Sri Lanka din 2015 și, respectiv, a misiunii UE de observare a alegerilor prezidențiale din Madagascar din 2018;

b. Am fost desemnat de Parlamentul European șeful a trei misiuni electorale trimise de această instituție la prezidențialele din Mozambic din 2009, la scrutinul legislativ din Senegal din 2010 și la legislativele din Iordania din 2013;

c. Am participat ca membru al altor șase delegații ale PE de observare a alegerilor la legislativele din Moldova din 2009, la legislativele din Tunisia din 2011, la prezidențialele din Madagascar din 2013, la legislativele din Tadjikistan din 2015, la scrutinul prezidențial din Kârgâzstan din 2017 și la legislativele din Albania din 2017, patru dintre acestea fiind realizate în cooperare cu OSCE/ODIHR;

d. am fost membru în două misiuni de observare a alegerilor trimise de Organizația Internațională a Francofoniei (OIF) la alegerile prezidențiale din Mali din 2007 și din Gabon în 2009.

Recunoașterea europeană

Experiența acumulată a fost mult apreciată de instituțiile europene. Și Serviciul European de Acțiune Externă, și Comisia Europeană, și Parlamentul de la Strasbourg au

considerat că munca mea de teren a fost ghidată de respectarea riguroasă a standardelor internaționale privind calitatea alegerilor.

Am fost, de aceea, invitat de către Parlamentul European în ultimii doi ani la sesiuni de formare a observatorilor șefi pentru viitoarele misiuni ale UE.

În primăvara anului trecut, Serviciul European de Acțiune Externă m-a trimis într-o misiune de follow up în Madagascar: a fost prima dată când o asemenea misiune a fost încredințată unui fost deputat european, nu unui în exercițiul mandatului.

În decembrie 2022, am participat, de asemenea, ca expert la cea mai recentă reuniune a organizațiilor semnatare ale *Declaration of Principles for International Election Observation*, ținută la Bruxelles, în organizarea Serviciului European de Acțiune Externă și a Parlamentului European.

Obiective în fruntea AEP

Sunt gata să folosesc ceea ce știu din cărți și din misiunile de teren în gestionarea AEP. Voi respecta întru totul atribuțiile prevăzute în Legea 2008/2015, ca și în art. 6 al Regulamentului de organizare și funcționare al AEP stabilit prin Hotărârea Birourilor Permanente ale Camerei Deputaților și Senatului nr. 4/27.10.2020.

În particular, voi urmări următoarele obiective:

1. voi elabora o strategie și un plan de acțiune pentru anul electoral 2024, cel mai complex din întreaga noastră istorie electorală, dat fiind că nu am avut niciodată patru rânduri de alegeri – europene, locale, legislative, prezidențiale – într-un an calendaristic;

2. voi definitiva din vreme, în spirit neutru și cu grijă pentru interesul cetățenilor, toate actele normative cerute AEP pentru buna organizare a alegerilor din următorii ani;

3. voi susține respectarea cu maximă rigoare a prevederilor legale privind organizarea scrutinelor, inclusiv a celor parțiale, considerând inacceptabilă încălcarea calendarului impus de lege;

4. voi răspunde oricărei interpelări a Parlamentului României sau a Parlamentului European cu privire la aplicarea legislației electorale;

5. voi propune organizarea unor secții noi de vot, mai ales în străinătate, pentru a putea include în procesul electoral orice cetățean român, indiferent de domiciliu;

6. voi acționa pentru ca întreaga logistică necesară votării, inclusiv cea care privește securitatea buletinelor de vot, să fie pregătită din vreme;

7. voi propune guvernului date pentru alegeri care să respecte cu maximă rigoare durata mandatelor în curs;

8. voi lua măsuri de ameliorare a Registrului electoral, pentru a-l actualiza și a-l face deplin operațional, inclusiv din perspectiva calculării prezenței reale la urne;

9. voi certifica într-un mod atent și riguros aplicațiile informatice utilizate de BEC pentru centralizarea rezultatelor și le voi face cunoscute din vreme partidelor, organizațiilor formate de cetățenii din minoritățile naționale și candidaților independenți;

10. voi monitoriza finanțarea activității partidelor și modalitatea în care fondurile publice care le sunt puse la dispoziție sunt cheltuite, inclusiv pentru propaganda prin presă, care nu trebuie să limiteze dreptul la informare al cetățenilor neafiliați;

11. nu mă voi feri să suspend, la nevoie, acordarea subvențiilor pentru partide, în condițiile stabilite de lege;

12. voi sprijini participarea unor observatori din România la alegeri organizate în alte țări și voi valorifica prin publicații susținute de AEP experiența câștigată de numeroși STO și LTO care au participat la misiuni ale organizațiilor internaționale;

13. voi gestiona cu responsabilitate resursele de care va dispune AEP, inclusiv resursele umane, organizând în condiții de neutralitate deplină recrutarea și promovarea personalului de

specialitate, pentru ca AEP să fie o instituție pusă exclusiv în slujba interesului public, nu a unuia de partid;

14. voi organiza, în colaborare cu ONG-uri și organe de presă numeroase activități de informare asupra proceselor electorale, în special pentru tinerii care votează întâia dată;

15. voi continua susținerea de către AEP a publicațiilor referitoare la istoria reprezentării în România, în colaborare cu cele două camere ale Parlamentului;

16. voi coopta un număr de experți din Universități și din societatea civilă într-un corp consultativ al AEP, care să promoveze – împreună cu Colegiul Autorității – valorile democrației electorale în rândul cetățenilor.

Responsabilitatea publică

Consider că experiența profesională de care dispun va putea fi utilă Autorității Electorale Permanente. Am ocupat mai multe poziții și demnități publice în care am slujit interesul general: am fost decanul unei facultăți care a pregătit numeroși experți electorali, am consiliat doi președinți ai statului, am fost secretar de stat în MAE, am asumat două mandate de parlamentar european, am lucrat în organizații internaționale și-n asociații ale societății civile românești. Nu am încălcat niciodată legile, nu am participat niciodată la rețele de corupție, nu am fost niciodată sancționat pentru modul în care m-am comportat în cadrul instituțiilor în care am fost angrenat. Sancțiuni am primit doar atunci când – pentru o vreme – am fost afiliat la partide politice, dar numai întrucât am criticat atitudinea unor membri de vază de-ai lor față de corupție sau corupți, ori încercarea de a folosi alegerile ca să obțină un scut în fața justiției.

Cristian Preda